

Lapszemle **2012. 15. hét**

Az olajcégek is ludasak a drága benzinben

Sokan élnek a gyanúperrel, hogy a benzin hihetetlen drágulása mögött nem csak az olaj árának emelkedése, a forint árfolyamának romlása áll, hanem az olajtársaságok extraprofitra törekvése is. Magyarországon jó ideje nem vizsgálták az arrailletékes állami szervek a Mol árképzését, amit hivatalosan senki sem ismer. Németországban azonban nemrég megtették ezt, és azt tapasztalták, hogy az ottani multik 70 százalékkal emelték a haszonkulcsukat, majd kétszer úgy drágították a benzint, mint ahogy a piaci és árfolyamok szükségessé tették volna. Itthon bonyolítja a helyzetet, hogy a magyar olajtársaság negyedében állami.

Csaknem húsz esetben vizsgálta a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Mol piaci tevékenységét az elmúlt 15 évben. A céggel szemben két ízben erőfölénnyel való visszaélés, egy versenykorlátozó megállapodásra vonatkozó, valamint egy fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmába ütköző magatartással kapcsolatos eljárást folytattak le, valamennyi jogsértés megállapítása nélkül zárult.

A GVH a Mol árazási magatartását eddig két alkalommal vizsgálta. A 2001 januárjában befejezett eljárásban a hivatal nem állapított meg túlzó árazást, azonban azt kimondta, hogy a Mol erőfölényes helyzete a nagykereskedelmi piacon fennállt. A 2004 októberében született határozatában a GVH ismételten megállapította a Mol gazdasági erőfölényét az üzemanyag Magyarország területére kiterjedő nagykereskedelmi piacon, de a 2000-ig alkalmazott árakat nem minősítette túlzónak. A Mol cégfelvásárlásai közül versenyfelügyeleti szempontból a legfontosabbak az olajtársaság Tiszai Vegyi Kombinát Rt. (TVK), valamint a Slovnaft feletti irányításszerzései voltak, amelyeket a GVH engedélyezett.

Esetleges versenykorlátozó magatartása miatt a Mol egyszer került a GVH látóterébe. A versenyfelügyeleti eljárásban 2006 márciusában hozott határozatában a hivatal nem találta bizonyítottnak hogy a Közép-Európai Gázterminál Rt. palackos PB-gáz piacról való kiszorítására törekedtek volna. A GVH fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmába ütköző magatartás miatt egyetlen eljárást folytatott a Mol ellen, amelyet 1998. január 29-én jogsértés megállapítása nélkül megszüntetett. A Mollal szemben jelenleg is folyik versenyfelügyeleti eljárás: 2010 májusában indítottak vizsgálatot a Mol ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának feltételezett megsértése miatt. Legutóbb decemberben kértek a cégtől erre vonatkozó adatokat. Arról azonban nincs információ, hogy hol tart a vizsgálódás. A versenyfelügyeleti eljárások során a GVH nem tesz különbséget a vállalkozások között a tekintetben, hogy azokban van-e jelentős állami tulajdon vagy sem - állítja a hivatal, ami nem hangzik elég meggyőzően, ha a Molban meglévő állami részesedés tükrében vizsgáljuk az idén esedékes osztalékfizetést. Legalábbis nehéz elmagyarázni az érdekütközést a tulajdonos állam és a szabályozó állam között, amit deklaráció nem feleltet el.

Az unió versenyhivatala - bár a konkurencia bizonyos vádakat megfogalmazott a Mol üzletpolitikájával kapcsolatban - eddig nem kezdeményezett eljárást a magyar olajcég ellen.

(Népszava, 2012. április 10., kedd, 1+13. oldal)

Jobban ellenőrzik a magyar eredetet

Figyelemmel kíséri a vállalkozások tájékoztatási gyakorlatát a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), és eljárást indít, ha felmerül a jogsértés valószínűsége. A GVH ezt annak kapcsán közölte tegnapi

hogy tapasztalatai szerint az ünnepek közeledtével az üzletláncok forgalmuk növelése érdekében gyakrabban alkalmaznak a termékek magyar eredetét hangsúlyozó reklámszövegeket, illetve jelzéseket. A versenyhivatal ilyen ügyekben 2010-ben egy, 2011-ben három, míg 2012-ben egy esetben indított eljárást. Három ügyben már született döntés.

(Népszava, 2012. április 7., szombat, 4. oldal)

Szaporodó tapasztalatok a fogyasztók védelmében

KEREKASZTAL Öt éve hatékonyan működik a megyei békéltető testület. Fontosak a bizonylatok.

A közelmúltban a Fogyasztóvédelmi Világnap apropóján kerekasztalmegbeszélést tartottak az újraválasztott békéltető testület elnökével a fogyasztóvédelmi felügyelőség munkatársai. Petrik József MEGYEI INFORMÁCIÓ A fórumon dr. Bures Gabriella, a felügyelőség vezetője kiemelte, hogy a világnappá nyilvánítás alapjául szolgáló, az első alkalommal hivatalosan deklarált fogyasztói alapjogok - amelyek ma is meghatározzák a fogyasztóvédelem irányát - között szerepel a panaszok tisztességes rendezéséhez való jog. Ezen „kitétel” hathatós érvényesülését a kerekasztal résztvevői minden erejükkel, tudásukkal igyekeznek elősegíteni a rendelkezésükre álló sajátos eszközeikkel. A békéltető testület elnöke, dr. Rozsnyói György bemutatta a 2007 óta működő testület tevékenységét; pozitív tendenciaként emelte ki, hogy a testületi megkeresések száma évről évre növekszik, 2011-ben már 118 ügyük volt. A testület előtt 16 esetben kötöttek a felek egyezséget, 36 esetben pedig ajánlást adtak ki a probléma rendezésére. A fogyasztók részéről sajnos továbbra is jellemző a körültekintés hiánya az ügyletek megkötésénél, sok esetben sem számlával, sem szerződéssel nem rendelkeznek, így az eljárás megghiúsul. A felügyelőség munkatársai megállapították, hogy a hatóságánál is az ügyfélforgalom fokozatos növekedése jellemző. 2011-ben több mint 3000-en érdeklődtek személyesen vagy telefonon, valamint több mint 700 írásos megkeresés érkezett a szervezethez, ez 30 százalékkal több mint az előző évben.

A vitákat elsimító grémium jogszabályi háttere

A FOGYASZTÓVÉDELEMRŐL szóló törvény szerint díjtalanul igénybe vehető és az ország egész területén hozzáférhető vitarendezési fórum. A megyei kereskedelmi és iparkamara mellett működő független testület. Feladata a fogyasztó és a vállalkozás közötti, a termék, szolgáltatás minőségével, továbbá a felek közötti szerződés megkötésével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy bírósági eljáráson kívüli rendezése. E célból megkísérelni az egyezséget, ennek eredménytelensége esetén pedig az ügyben dönteni.

(24 Óra, 2012. április 4., szerda, 2. oldal)

Megtévesztés vagy csak véletlen?

Ha több árat is feltüntetnek az üzletben egy terméken, ha a polcon más van kiírva, mint amit a pénztárgép mutat, akkor nálunk a kereskedőnek kötelező az alacsonyabbért odaadnia az árut. Ausztriában nem.

Divatáruboltban akart vásárolni olvasónk Ausztriában, a határhoz közeli bevásárlóközpontban, ahova sok magyar átjár. Kiválasztott egy ruhát, amire 15 euró volt ráírva. Ám a pénztárnál az eladó csak 20 euróért akarta odaadni. Azt mondta, a feltüntetett ár rossz és gyorsan odament, ahol a többi ugyanolyan ruha volt kiakasztva, hogy azok címkéit ellenőrizze. Olvasónk úgy érezte,

meggyanúsította azzal, hogy ő ragasztotta át az árcímkét. Még jó, hogy többtucatnyi volt a ruhából, s mindegyikre 15 euró volt írva. Persze annyira nem beszélt jól németül a magyar vevő, hogy jogszabályokra hivatkozzon. Azt se tudta elmondani, hogy a vásárlók könyvét szeretné elkérni, pedig szerinte ez a gyakorlat megtéveszti a fogyasztókat.

Az osztrák fogyasztói központ tájékoztatása szerint vásárlók könyvét nem kell az üzleteknek tartaniuk Ausztriában. Nem létezik olyan előírás se, amely több ár feltüntetése esetén az alacsonyabb kötelező alkalmazását írja elő.

Ha a pénztárnál derül ki, hogy a termékcímkén lévő árnál a fizetendő ár magasabb, a fogyasztó dönthet úgy is, nem vásárolja meg az árut. Amennyiben úgy tűnik, hogy az osztrák eladó szándékosan, a vásárlók félrevezetése céljából tüntetett fel több terméken alacsonyabb összeget a ténylegesen fizetendőnél, akkor a fogyasztó megtévesztő tájékoztatás, reklámozás miatt az osztrák fogyasztóvédelmi szervezeteket értesítheti a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat megszüntetése érdekében (www.schutzverband.at, www.arbeiterkammer.at/beratung.htm, www.verbraucherrecht.at).

Uniós vevőjogok.

Ha a magyar fogyasztónak vásárlással, szolgáltatással kapcsolatban valamely európai uniós államban, vagy Izlandon, Norvégiában letelepedett vállalkozással szemben egyedi panasza, konkrét, mérhető kára keletkezik, annak orvoslása érdekében célszerű az Európai Fogyasztói Központ (EFK) ingyenes segítségét kérnie. Például, ha az osztrák üzlet nem teljesíti garanciális igényeit. Az EFK igyekszik a felek közti egyezséget létrehozni, így elkerülhető lehet az esetleg hosszan tartó, határon átnyúló pereskedés. Az EFK jogi, szakmai segítséget tud nyújtani, elvégzi a szükséges fordítási feladatokat is panaszkezelésekor (www.magyarefk.hu, 1088 Budapest, József körút 6., info@magyarefk.hu, 1/459-4832).

http://www.kisalfold.hu/gyori_hirek/megtevesztes_vagy_csak_veletlen/2273208/?utm_source=rsfeed

(Kisalfold.hu, 2012. április 6., péntek)

Megint a magyar nyugdíjasokon csattan az ostor?

Májustól bruttó 142 forintos tranzakciós költséget számít fel a postai utalványokon, azaz a jól ismert sárga csekken- befizetett számlák után a Magyar Telekom. A távközlési szolgáltató környezetvédelmi okokkal indokolja a lépést, a fogyasztóvédők és a nyugdíjasok tiltakoznak, a következmények azonban messzebbre is vezethetnek.

Jön a tranzakciós díj

Néhány hete kezdte el tájékoztatni ügyfeleit a T-Home és a T-Mobile, hogy májustól a postán, postai utalványon, valamint a személyes ügyfélkapcsolati pontokon befizetett számlák után tranzakciós költséget számít fel. A tranzakciós díj mértéke bruttó 142,24 forint számlánként, mely a következő számlán utólag, az így befizetett számlák alapján jelenik majd meg. (A díj azért 142 forint, mert ennyibe kerül egy csekk postaköltsége.) Ugyanakkor nem számítanak fel tranzakciós díjat, amennyiben az ügyfél számláit banki átutalással, elektronikusan (bankkártyás fizetéssel), vagy csoportos beszédési megbízással fizeti be.

A távközlési szolgáltató a lépést azzal indokolja, hogy ezzel a módszerrel évente fejenként átlagosan 1 kg papír takarítható meg, ráadásul a sorban állás is elkerülhető, de persze ugyanolyan fontos lehet a sárga csekk-használat költségének csökkentése is. Egyfajta extra ösztönzőként a netes regisztrációt követően folyószámlánként egyszeri, 1000 forintos kedvezményt biztosítanak. Egy másik szolgáltató, a Vodafone is alkalmaz hasonló megoldást: ők havi 200 forintot elengednek, ha elektronikus számlán fizet az ügyfél. Tiltakoznak

Bejelentéssel fordul a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége (FEOSZ), a szervezet szerint ugyanis sérti a fogyasztók érdekeit, hogy a Telekom tranzakciós díjat fizetett azokkal a fogyasztókkal, akik személyesen vagy postai csekken egyenlítik ki számlájukat.

A FEOSZ szerint ugyanis a gyakorlat ellentétes a fogyasztók érdekeivel, a többi között azért, mert Magyarországon még mindig a postai csekkes befizetési mód a legelterjedtebb. Emellett érthetetlennek tartják, hogy személyes befizetés esetén miért számítanak fel tranzakciós díjat, mikor így a cégnek nincs adminisztrációs vagy postaköltsége. Mint közleményükben írták, a szolgáltató által bevezetni kívánt gyakorlat tisztességtelennek számít, hiszen a fogyasztókat terhelő külön díjfizetési kötelezettséggel szemben semmilyen valós szolgáltatást nem nyújt a Telekom.

A fogyasztóvédelmi szervezet arra is felhívja a figyelmet: a szolgáltató tájékoztatása alapján a fogyasztó választhatja az online alapon működő fizetési rendszert, ekkor díjmentes a befizetés, ezt azonban csak az internetes hozzáféréssel rendelkező ügyfelek tudják igénybe venni.

Az MSZOSZ Nyugdíjas Szervezete azért tiltakozik, mert meglátásuk szerint a szolgáltató a költségének egy részét át kívánja hárítani a nyugdíjasokra, méghozzá azokra a kisjövedelmű nyugdíjasokra, akik nem rendelkeznek bankszámlaszámmal.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vizsgálni fogja a tranzakciós díj bevezetését. Az ilyen típusú díjtételek bevezetése, az általános szerződési feltételek módosítása lehet tisztességtelen, ennek megállapítására a bíróság jogosult. 2008-ban két másik távközlési szolgáltató - a Telenor és az Invitel- is hasonló csekkdíjat vezetett be. A hatóság akkor bírósághoz fordult. Döntés azóta sincs.

A biztos már lépett is Bodonovich Jenő média- és hírközlési biztos viszont még konkrétabb lépéseket tett: eljárást indított a tranzakciós díjjal kapcsolatban. Tekintettel a fogyasztói panaszok jelentős számára, valamint a hivatalból is érzékelt érdeksérelemre, a biztos egyeztetési eljárást kezdeményezett a szolgáltatóval.

Ennek kapcsán a Magyar Telekom azt válaszolta: a vállalat együttműködik a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósággal, és bízik benne, hogy az eljárás általában vizsgálja majd azt a több szolgáltató által is követett piaci gyakorlatot, amely a postai utalványon befizetett számlák után tranzakciós díjat alkalmaz.

Ezért káros a sárga csekk

Magyarország még mindig jelentős lemaradással küzd az elektronikus fizetési módok tekintetében. Ágazati szakértők szerint az egyik legnagyobb problémát a készpénz-átutalási megbízás használatának túlzott népszerűsége jelenti: ennek, a fogyasztó számára látszólagos ingyenességnek súlyos ára van. A készpénz-átutalási megbízás díját ugyanis a fizetési mód kedvezményezettjei (elsősorban a szolgáltatók, beszedők) fizetik, akik viszont az ezzel kapcsolatos költségeiket is meg akarják téríttetni, így azokat végső soron az összes fogyasztó fizeti meg az alapszolgáltatásra (pl. gáz-, víz-, villany- stb. használatra) vonatkozó számla részeként.

A túlzott sárga csekk-használat visszaszorításának egyik eszköze lehet, ha "fizetőssé" tennék azt. Ennek alapvetően két útja lehet. Az egyik, hogy a Magyar Posta a többi termékhez hasonlóan közvetlenül elkérheti a fogyasztótól a készpénz-átutalási megbízás feladásakor a fizetendő díjat, a másik, hogy a szolgáltató fizeti továbbra is a díjat, de azt átláthatóan, külön megjelenítve azok számára a számlában, akik a készpénz-átutalási megbízással történő fizetést választják. Így ez utóbbiak többet fizetnek a szolgáltatónak azokhoz képest, akik más, a szolgáltató számára külön díjfizetéssel nem járó fizetési módot alkalmaztak (gyakorlatilag ezt valósítja meg májustól a Magyar Telekom). Persze bőven vannak lehetőségek a csekkek kikerülésére.

A víz, gáz, áram, telefon és egyéb szolgáltatók saját érdekeiket szem előtt tartva, már a csoportos befizetést sulykolják a fogyasztókba. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a közüzemi szolgáltatók időben a pénzükhöz jutnak, az ügyfeleknek pedig nem kell sorban állniuk és megtervezhetik kiadásukat. A csoportos beszedési megbízással meghatalmazzuk a szolgáltatót, hogy leemelje számlánkról a szolgáltatás díját. A túlszámlázás ellen teljesítési összeghatárt szabhatunk meg. Csoportos beszedési megbízásnál a szolgáltató minden esetben számlát küld a fogyasztónak a

számla befizetésének határideje előtt, így leellenőrizhető a fizetendő összeg és lehetőség van az indokoltnál nagyobb összeg utalásának letiltására.

A csoportos beszedési megbízás legfőbb előnye, hogy nem kell időt szakítani az ügyintézésre, nem kell új csekket igényelni plusz díjért, ha esetleg elveszik a csekk, ráadásul a beszedési megbízással ellátott bankszámla tulajdonosa és a közüzemi szolgáltatás igénybevevője lehet különböző személy. Így lehetőség nyílik például a gyermekek vagy a nyugdíjas szülők helyett fizetni a közüzemi díjakat.

Amennyiben a számlafizető csoportos befizetési megbízással szeretné közüzemi számláit fizetni, úgy megbízást kell adnia számlavezető bankjának, amiben minden esetben fel kell tüntetni a közüzemszolgáltatónál bejegyzett ügyfél azonosítót valamint a jogosult szolgáltató azonosítóját. Megbízást a lakossági folyószámlák mellett néhány pénzügyintézetnél már hitelkártyára is meg lehet adni. Fontos feltétel továbbá, hogy csak a folyószámlát vezető pénzügyintézetnél bejelentett, aláírási joggal rendelkező számlatulajdonos aláírását fogadja el a bank. A csoportos beszedési megbízás "élesítési" ideje banktól függően 20-30 munkanap.

Utalni, utalni, utalni

Nem csak a csoportos beszedési megbízás az egyetlen alternatíva a sárga csekk kiváltására. A havi rendszerességgel érkező fix díjakat, mint például társasházaknál a közös költség, állandó átutalási megbízással is teljesíthetőek a kedvezményezett felé. Az állandó átutalási megbízás olyan felhatalmazás, mely alapján a bank rendszeresen (minden hónap egy adott napján) egy előre meghatározott, azonos nagyságú összeget automatikusan átutal a folyószámláról a megadott kedvezményezett számlájára. Az állandó átutalás díja bankoktól és számlacsomagoktól, valamint az átutalt összeg mértékétől függően 10-100 forint között mozog alkalmanként.

A közüzemi számlák, a folyószámlát vezető bank felé megadott egyedi átutalási megbízással is kiegyenlíthetőek, de ilyen esetben bár nem kell a postán a kigyózó sorokat végig állni, mégis egyesével kell a számlákat jóváírni a monitor előtt ülve és figyelni kell a határidőkre. Az egyedi átutalások díjai utalásonként többnyire megegyeznek az állandó átutalás áraival.

http://penzcentrum.hu/tech/megint_a_magyar_nyugdijasokon_csattan_az_ostor.1032159.html

(penzcentrum.hu, 2012. április 8., vasárnap)

Brüsszeli vizsgálat: új szabályok jöhetnek a légi közlekedésben

Világosabban határoznák meg, mit kell érteni járattörlesztés, vagy rendkívüli körülmény alatt.

Növelné a légi utasok jogait az Európai Parlament. A képviselők nemrégiben határozatot fogadtak el, amelyben szélesebb kártérítési lehetőségeket, egyértelműbb jogorvoslatot, tiszta és világos feltételeket sürgetnek azoknak a légi utasoknak, akik a társaság hibájából nem, vagy csak késve jutottak el úticéljukhoz, vagy akiknek az út során elveszett a csomagjuk.

Brüsszel felülvizsgálja a vonatkozó uniós jogszabályt, az elmúlt évek során ugyanis a panaszok száma csak minimális mértékben, a jogsértéseké pedig lényegében egyáltalán nem csökkent.

A légi utasok jogait 2005-ben foglalta törvénybe az Európai Unió. A jogszabály a brüsszeli közlekedési biztos szerint sikertörténet, de változtatásra szorul. Részben azért, mert az elmúlt hét évben óriási mértékben átalakult a légi közlekedés, és azért is, mert hiába létezik a jogszabály, a légitársaságok – ha csak tehetik – nem tartják be. A gyakorlat az évek során már alakította a jogszabályt.

Kártérítés három óra késés után

A társaságok előszeretettel tüntették fel egyszerű késésként a járattörlesztéseket, ebben az esetben ugyanis az utasnak nem járt kártérítés – mondja a belga fogyasztóvédelmi hatóság munkatársa,

Hans de Coninck. Egy bírósági döntés nyomán azonban ma már kártérítés jár a késés után is. Három órát meghaladó késés esetén maximum 600 eurót lehet követelni.

A Condor és az Air France egy-egy járatának utasai azt követően fordultak a luxemburgi székhelyű Európai Bírósághoz, hogy a légitársaság hibájából 25, illetve 22 órás késéssel jutottak el célállomásukra. A járatörülés, vagy késés miatti kártalanítás egyébként csak akkor nem jár, ha a társaság igazolni tudja, hogy a késést rendkívüli körülmények okozták. Ilyen volt például néhány éve az izlandi tűzhányó okozta hamufelhő.

A késések, vagy törlések leggyakoribb oka a műszaki hiba, ezt a társaságok rendkívüli körülményként szokták feltüntetni, és azzal érvelnek az utasoknak, hogy biztonsági okok miatt kellett törölni a járatot – folytatta Hans de Coninck, majd hozzátette: a biztonság természetesen elsődleges szempont, de az Európai Bíróság kimondta, hogy a műszaki hiba nem jelent automatikusan rendkívüli körülményt.

Ha nincs meg a poggyász

A repülővel utazók másik rémálma, hogy megérkezik-e a feladott poggyász. A csomagok 0,04 százaléka tűnik el véglegesen. Ez az évi háromnegyed milliárd európai légi utazás esetében minden kétezredik csomagot jelenti, ami nem számottevő, az Európai Parlament szakbizottsága mégis bővítené a poggyász nélkül maradt utasok jogait. Azokét is, akik késéssel kapják meg a csomagjukat. A brit Keith Taylor, zöld képviselő azzal érvelt, hogy ha a csomag nem érkezik meg időben, az utasnak pedig szüksége lenne rá, és emiatt például kénytelen ruhákat vásárolni, jogos lehet a kártérítés. Ami természetesen nem lehet a visszaélések táptalaja – tette hozzá.

Az Európai Parlament egész sor módosítást hajtana végre a jogszabályon. Először is világosabban határoznák meg, mit kell érteni járatörülés, vagy rendkívüli körülmény alatt, ezeket ugyanis a légitársaságok az adott helyzettől függően, eltérően értelmezik. Az alaposabb tájékoztatás érdekében összekötőket telepítenének a repülőterekre, ők segítenének a pórul járt utasoknak az átfoglalásban, vagy a jegyár visszatérítésekor.

Internetes foglalás, gyerekülés, fogyatékkal élők

Internetes jegyvásárláskor két órán belül ingyenes módosítási lehetőséget adnának az ügyfélnek, a gyakorlat szerint ugyanis a foglalás során vétett apró hibákat csak aránytalanul drágán lehet kijavítani. Gyerekülést adnának minden két év alatti kisgyereknek, és külön intézkedéseket várnak a fogyatékkal élők védelmében – lehetőleg már az idei paralimpiai játékok előtt. Az ő jogaikra is van már európai törvény, de a gyakorlatban ez is csak részben érvényesül, a légitársaságok a plusz feladatok miatt gyakran nem vesznek fel fogyatékos utast, aki viszont nem ismeri kellően a jogait és ezért nem lép fel határozottan.

A parlamenti jelentés kitér a légitársaságok csődjére is. Egyértelmű jogszabályokat sürget a kártalanításra, és azt javasolja, hogy a csődbe ment vállalatok külföldön rekedt utasait ingyen szállítsák haza. Emellett szélesebb jogkört adnának a nemzeti légiközlekedési hatóságoknak, amelyeknek – elképzeléseik szerint – hálózatba kellene tömörülniük. A rendszeres konzultáció hatékony lehet a panaszok kezelésében, és közelíthetné a tagállami gyakorlatot a társaságokra kiszabható büntetések esetében. Az eltérések jelentősek: míg Romániában egy szabálysértő légitársaságra legfeljebb 585 eurós bírság szabható ki, nálunk ez az összeg a hét millió eurót is elérheti. Az Európai Parlament egyforma szigorral járna el az ágazat valamennyi szereplőjével szemben.

Brian Simpson brit szocialista képviselő szerint nem számít, hogy hagyományos, vagy fapados társaságról van szó, mindegyiknek kötelezettségei vannak az utasaival szemben, és mindegyiket egyformán meg kell büntetni, ha ezt nem tartja be.

http://www.hirado.hu/Hirek/2012/04/08/07/Brusszeli_vizsgalat_uj_szabalyok_johetnek_a_legik_ozlekedesben.aspx

(hirado.hu, 2012. április 8., vasárnap)

Mit tehet a fogyasztó, ha vitatja a gázlopást?

Igazságügyi szakértőt kérhet, jegyzőkönyvet vetethet fel, panaszt tehet a Magyar Energia Hivatalnál az a fogyasztó, aki nem ismeri el az állítólagos szabálytalan gázvételezést. Ezeken a lehetőségeken túl bíróságon érvényesítheti érdekeit, bár igaz, a jogi eljárás kimenetele bizonytalan, költséges, és évekig is elhúzódhat. A szabálytalan gázvételezések ügye tízezreket érint az országban, és rengeteg jogvita van gázszolgáltatók és fogyasztók között.

A vonatkozó kormányrendelet szerint akkor beszélhetünk szabálytalan vételezésről, ha a felhasználó a fogyasztásmérő berendezésen, vagy mérési rendszeren elhelyezett nyomóbélyegzővel lezárt záró-pecsét, vagy egyéb jogi zár (plomba) sérülését a földgázkereskedőnek, vagy a földgázelosztónak a sérülés észlelését követő két munkanapon belül nem jelenti be.

Akkor is szabálytalan a gázvételezés, ha a felhasználó a fogyasztásmérő berendezésen, vagy mérési rendszeren elhelyezett plomba, vagy a mérőberendezés megrongálásával a fogyasztásmérő berendezést méretlen gáz felhasználására alkalmassá teszi, a berendezés megrongálásával méretlen gázt vételez.

Az országban több ezer ügy van folyamatban szolgáltatók és felhasználók között, a viták forrása a lehető legváltozatosabb, egy hónapja parlamenti interpelláció is történt, egy Jász-Nagykun-Szolnok megyei országgyűlési képviselő, Pócs János részéről a Tigázzal vitában álló fogyasztók érdekében.

Az interpellációra Fónagy János, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára akkor elmondta, hogy a helyzetet a nem egyértelmű szabályozás, jogbizonytalanság okozza. Hozzátette: a NEFMI már kezdeményezte a jogszabályok módosítását, így hamarosan a Magyar Energiahivatalhoz kerülhet át az ügyek elbírálása a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságtól.

A mérőóra sérüléséért a fogyasztó felel

A D.A.S. JogSzerviz szakértője a következőket mondta el az [origo] - nak: a magyarországi gázszolgáltatók működését a Magyar Energia Hivatal ellenőrzi, feladatát és hatáskörét a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (GET) határozza meg. A gázszolgáltatók üzletszabályzatai csak akkor léphetnek hatályba, ha a MEH jóváhagyta. A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 99. § (6) bekezdése értelmében a "gázmérő állag-megóvása és védelme a fogyasztó kötelezettsége."

Ez annyit jelent a gyakorlatban - mutatott rá dr. Tóth Hajnalka -, hogy a mérőóra sérülése esetén a fogyasztót vonják felelősségre. Fogyasztónak minősül az a személy, aki saját felhasználása céljára vásárol földgázt, azaz, aki a szolgáltatóval kötött szerződésen szerződést kötő félként szerepel, és akinek a nevére a számlák érkeznek.

A szolgáltatók szabályzatai szerint munkatársai jogosultak bármikor ellenőrizni a mérőórákat, tekintettel arra, hogy a mérőóra a szolgáltató tulajdona, ám átmenetileg átengedi a fogyasztó használatába. A Magyar Energia Hivatal álláspontja szerint a fenti idézett jogszabályhely értelmében attól függetlenül, hogy a sérüléseket ki okozta, a költségeket annak a személynek kell megfizetnie, aki az érintett időszakra vonatkozóan a szolgáltatóval szerződéses viszonyban áll.

Az eljárás menete

A felhasználási hely ellenőrzése azzal kezdődik, hogy a szolgáltató munkatársai a helyszínen szerelői kártyákkal, vagy a megbízólevéllel igazolják, kinek a megbízásából járnak el és tájékoztatják a jelenlévő felhasználót, vagy képviselőjét a munkavégzésük céljáról. A gázmérő vizsgálatánál a felhasználónak, vagy képviselőjének mindvégig jelen kell lennie, a szolgáltató munkatársa nem adhat ezzel ellentétes utasítást, nem kérheti meg ilyesmire a jelenlévő felhasználót, vagy képviselőjét - hangsúlyozta a D.A.S. JogSzerviz szakértője.

Nagyon fontos: ha a fogyasztó nem ismeri el annak a tényét, hogy ő rongálta volna meg a mérőórát, akkor a jegyzőkönyvben is szerepeltesse ezt. Alaposan át kell olvasni a szolgáltató szakemberei által átnyújtott dokumentumot annak érdekében, hogy sehol ne szerepeljen olyan helyen aláírás, beikszelés, aláírás, amellyel a fogyasztó elismerné felelősségét a szabálytalan vételezéssel kapcsolatosan. Ebben az esetben a kérdéses mérőórát leszerelik és zárt, lepecsételt dobozban elszállítják a helyszínről.

Ha a felhasználó a szabálytalan vételezés tényét, vagy annak valamely elemét vitatja, a mérőberendezés kötelező szakértői vizsgálatát a szolgáltatónak igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakértővel kell elvégeztetnie - mutatott rá dr. Tóth Hajnalka.

A szolgáltató továbbá köteles értesíteni a fogyasztót a szakértői vizsgálat időpontjáról, aki a vizsgálaton személyesen, vagy képviselője útján jelen lehet, kérdéseket, észrevételeket tehet és ezeket a helyszínen kiállított jegyzőkönyvben is fel kell tüntetni. Amennyiben a szakértői vélemény értelmében szabálytalan gázfogyasztás történt, úgy a szolgáltató az üzletszabályzata értelmében az ott szereplő kötbértáblázat alapján megállapított összeget követel a fogyasztótól.

Fizetni, vagy perelni?

A fogyasztó nem köteles elismerni a felelősségét, ám ezt a jegyzőkönyv felvételekor kifejezetten le kell írnia. Ezen túlmenően panaszt tehet a MEH-nél, akinek az esetleges elutasító döntése esetén a bíróságon érvényesítheti érdekeit, bár igaz, a jogi eljárás kimenetele bizonytalan, költséges, és évekig is elhúzódhat.

A D.A.S. Jogszerviz szakértője leszögezte: tudomása szerint nincs még olyan precedens értékű per, amelynek eredményéről be lehetne számolni. Az is kijelenthető, mindenkinek a személyes mérlegelési jogkörében tartozik, hogy kifizeti-e a szolgáltató követelését (sok esetben egyébként méltányossági alapon csökkentik az összeget, vagy részletfizetést adnak), vagy pedig megindítja a jogi eljárást.

<http://hu.origo.feedsportal.com/c/33150/f/622409/s/1e37ba11/0L0Sorigo0Bhu0Cgazdasag0Cjog0Clakossagi0C20A120A40A90Emit0Etehet0Ea0Efogyaszt0Eha0Evitatja0Ea0Egazlopast0Bhtml/story01.htm>

(Origo, 2012. április 9., hétfő)

Tovább erősödik az energiahivatal

DÉKÁNY

Tovább erősödött a Magyar Energia Hivatal (MEH), miután „a fogyasztók érdekvédelmének, a szabályozási feladatok hatékonyságának növelése és az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében” együttműködési megállapodást kötött a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével (PSZÁF), a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV), valamint a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósággal (NFH). Mindhárom megállapodás lényege, hogy a felek a birtokukban lévő információk átadásával segítsék egymás munkáját. - Hatékonyabb állami felügyeleti szerepvállalást, gyorsabb és pontosabb információcserét, egymás szakmai munkájának támogatását várjuk a megállapodásoktól. Az energiapiacok működése igen összetett, a lakosságot és széles vállalkozói kört érint. Ez pedig szükségessé teszi az állami felügyeletet ellátó hatóságok szakmai együttműködését - közölték lapunk megkeresésére a MEH-nél. Hozzá tették, ez komoly erősítést jelent a hivatal számára például a fogyasztóvédelem vagy a piacfelügyelet területén. - A szervezett energiapiacok felügyelete során kifejezetten szükséges mindkét fél számára a PSZÁF-fal folytatandó együttműködés - áll a lapunkhoz eljuttatott közleményben. A megállapodás értelmében az energiahivatal haladéktalanul értesíti majd a PSZÁFot minden olyan esetben, amikor alapos gyanú merül fel, hogy valamely energiapiacra bárki olyan cselekményt hajtott végre, amely bennfentes kereskedelemnek vagy piaci visszaélésnek számíthat. A lakossági fogyasztók szempontjából a fogyasztóvédelmi hatósággal való együttműködés számít a legfontosabbnak, mivel az kiterjed majd az egyetemes áram- és gázellátók

által nyújtott ügyfélkapcsolati szolgáltatásokra vagy a védendő fogyasztóknak nyújtott szolgáltatás kapcsán végzett hatósági ellenőrzésekre - amennyiben azok a lakossági fogyasztók jogait, érdekeit érintik. Szintén együttműködik az NFH az energiahivatallal az előbbi által lefolytatott elszámolással, számlázással, díjfizetéssel, méréssel, valamint gáz- és áramellátás esetében kialakuló fizetési késedelem miatti kikapcsolásokkal, illetve a tartozás rendezését követően a felhasználó ellátásba történő ismételt bekapcsolásával összefüggő eljárásokban. Az energiahivatal és az adóhatóság esetében a földgáz és áram kivételére, behozatalára, valamint a villamosenergia-kereskedők tevékenységének ellenőrzésére terjed ki a megállapodás.

(Magyar Nemzet, 2012. április 11., szerda, 12. oldal)

Mindenhol gond a benzinár

Továbbra is vizsgálja a versenyhivatal a hazai árképzési gyakorlatot

Egy napon belül többször is emelik a kutak az üzemanyagok árát - ennek próbálna meg gátat vetni egy német javaslat, ahol a rekordtarifák mellett a gyakori változás is nehezíti az autósok életét. Magyarországon ez nem jellemző, de az árképzés miatt továbbra is versenyhivatali vizsgálat folyik.

Dékány Lóránt

Bár nálunk a héten nem drágultak tovább az üzemanyagok, a benzin ára így is történelmi csúcson áll. A drága üzemanyag viszont nem csak Magyarországot zavarja: Németországban egy tervezet szerint korlátoznák az üzemanyagok ármozgását a töltőállomásokon. A szövetségi parlament azonban nem az újabb árcsúcsok kialakulását próbálja megakadályozni, hanem azt, hogy egy napon belül akár többször is emelkedhessenek a tarifák a kutakon, ez ugyanis jelenleg rendszerint megtörténik. A német lapok napokban közölt híradásai szerint a 24 órán belül mutatott árváltozás akár a 15 eurócentet (közel 44 forintot) is elérheti. A javaslatot benyújtó tübingiai közlekedési miniszter, Christian Carius a Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) szerint a nyugatausztráliai, illetve az osztrák szabályozási modellt ajánlotta a kormány figyelmébe. Előbbi lényege, hogy a másnapra érvényes üzemanyagárakat minden kútnak nyilvánosságra kell hoznia úgy, hogy huszonnégy órán belül nem változhat a tarifa. Hasonló az osztrák szabályozás is: egy meghatározott időpontban lehet változtatni az árakon. Ugyanakkor Hans-Joachim Otto, a német szövetségi kormány parlamenti gazdasági államtitkára szkeptikusan nyilatkozott az indítvánnyal kapcsolatban. A FAZ beszámolója alapján a politikus úgy vélekedett, hogy a tervezet nem segítene semmin, mivel a napon belüli árváltozás csak egy szelete a minden korábbinál drágább üzemanyagok által okozott problémáknak. Hans-Joachim Otto rámutatott, a kormány az erősebb állami beavatkozás helyett a hatékony versenyben hisz. A távirati iroda nemrégiben készített összefoglalója alapján a német kormány korábban belenyúlt a szabályozásba, amikor betiltotta, hogy a piac nagy szereplői magasabb áron értékesítsék az üzemanyagot a nem a saját márkát viselő töltőállomásoknak, mint a saját hálózat tagjainak. A versenyhatóság 2011-es vizsgálata szerint azonban továbbra is az óriáscégek uralkodnak a piacon, a bevétel 65 százalékát megszerző öt cég között nincs számottevő verseny. Bár hazánkban nem jellemző, hogy a kutak egy napon belül többször is árat emeljenek, ám a nagykereskedelmi piac körülbelül 80 százalékát a Mol fedi le. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) utoljára 2010 májusában indított vizsgálatot a társaság árképzési gyakorlata miatt. Az eljárást azóta többször meghosszabbították, de továbbra sem zárták le. - Tekintettel az ügy bonyolultságára, többször került sor adatkérésre, s különösen nagy mennyiségű információt kell feldolgozni, amely időigényessége jóval átlag feletti - mutatott rá a hivatal lapunkhoz eljuttatott közlése.

(Magyar Nemzet, 2012. április 11., szerda, 12. oldal)

Tiltanak az emelt díjas telefonos ügyfélszolgálatot

Közszolgáltatást végző vállalkozások esetében nem lenne szabad a telefonos ügyfélszolgálat igénybevételéért emelt díjas telefondíjat kérni - amennyiben elfogadja az Országgyűlés egy kereszténydemokrata képviselőnek a fogyasztóvédelmi törvényhez benyújtott módosítását.

Tilos lesz közszolgáltatást végző vállalkozásoknak emelt díjas telefonos ügyfélszolgálatot működtetni, ha az Országgyűlés elfogadja Sáringer-Kenyeres Tamásnak (KDNP) a fogyasztó védelmi törvényjavaslathoz benyújtott módosító javaslatát (pdf).

Sáringer-Kenyeres hivatkozik arra, hogy van olyan közszolgáltató, amely emelt díjat szedne a készpénzáttalalási megbízásokon (sárga csekkek) teljesített befizetésekért vagy az ügyfélszolgálat eléréséért.

Ahogy a hvg.hu is megírta, a Magyar Telekom májustól 142 forint plusz költséget szabna ki arra, aki sárga csekken, postai úton rendezi a számláját a Telekom környezetvédelmi okokra hivatkozik, a Magyar Nemzeti Bank szerint azonban jóval jelentősebb a költségcsökkentő hatása az elektronikus fizetés elterjedésének.

Sáringer-Kenyeres szerint azonban csak akkor fogadható el a költségcsökkenésre való törekvés, ha nem a fogyasztó kárára történik vagy a közszolgáltató az alacsonyabb költségű eljárást alkalmazókat (például csoportos beszédési megbízás) jutalmazza, és nem a többieket bünteti.

Közérthetőbb számlázást!

Az április 6-án beadott módosító szerint a fogyasztóvédelmi törvénybe egy olyan bekezdés is bekerülne, amely szerint a közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás (távhő, vízmű stb.) által kiadott számlának a fogyasztó számára világosnak és közérthetőnek kell lennie.

"Számtalan korlátozza a fogyasztó jogok érvényre juttatását, ha az elszámoló bizonylat vagy számla annak összetettsége vagy megfogalmazása miatt csak szakismeret birtokában válik a fogyasztó részére értelmezhetővé, és a hétköznapi ismeretekkel rendelkező állampolgár számára nem állapítható meg annak korrektsége" áll a javaslatban.

Élet a sárga csekkel

Évente 85 milliárd forintot takaríthatnánk meg össztársadalmi szinten, ha papíralapú átutalások helyett az elektronikus választanánk. Ebbe a megtakarításba már beleszámíthatjuk a nyomtatási, boríték- vagy a postaköltséget, illetve a sárga csekkel dolgozók erőforrás-felhasználását derül ki a Magyar Nemzeti Bank 2010-es Semmi sincs ingyen: a főbb magyar fizetési módok című tanulmányából.

A lakossági csekkes átutalásokat illetően nem kis összegről van szó: csak 2009-ben 2885 milliárd forintot utaltak át, a hazai fogyasztási kiadások között ennél több pénz csak a készpénzes vásárlások során cserélt gazdát (7563,2 milliárd forint). A KSH 2009-es adatai szerint a vállalatok által befizetett sárga csekkek az ilyen jellegű pénzforgalmat 2990 milliárd forintra tornázták fel tavalyelőtt. Egyszóval: óriási pénzek fordulnak meg sárga csekken.

http://hvg.hu/gazdasag/20120410_sarga_csekk_modosito#rss

(origoingatlan.hu, 2012. április 10., kedd)

Ne (v)idd túlzásba!

A legelterjedtebb pszichoaktív drog a világon

Az energiaiitalok olyan üdítőitalok, melyek nagy dózisban tartalmaznak cukrot, koffeint, taurint és más legális stimuláló anyagokat, mint például efedrint, guaranát és ginzenget. Koffeintartalmuk felér két nagy adag erős kávéval.

BALLAI MIKLÓS, BALLAI MÁRTA

Az energiaiital elnevezés a 20. század elején jelent meg először, amikor a japán Taisho Pharmaceuticals cég termékét, a Lipovitan-D-t piacra dobták. Ez a folyadék többféle B-vitamint, niacint és taurint tartalmazott, amelyek elegye a koncentrációt segítette. Nem kötötték orvosi felügyelethez, de csak gyógyszerárban lehetett kapni, és kizárólag barna gyógyszeres üvegben árusíthatták. Az ital mindezek ellenére hamarosan egész Ázsiát meghódította.

A mai energiaiitalok alapötlete a Red Bull-alapító Dietrich Mateschitz nevéhez fűződik. Ő a Irating Daeng nevű thai italt - cukor és koffein hozzáadásával - fejlesztette tovább. A „Vörös Bika” hamarosan meghódította Európát és Amerikát.

Azonban a népszerűségi trendek sokakat nem győztek meg. Több országban a hatóságok az energiaiitalok normál italként történő forgalmazását és értékesítését tiltják, Kanadában pedig korlátozzák azok koffeintartalmát. Nem alaptalanul! Ezen italok koffeintartalma ugyanis négyszerese vagy akár hétszerese is lehet egy csésze erős kávénak. Még nagyobb probléma, hogy az összetevők - ginzeng, karnitin, Gingko Biloba, B-vitaminok, guarana, színezékek, antioxidánsok, mesterséges édesítők, savasságot szabályozók, habzástgátlók, aromák, vitaminok, ásványi anyagok, sók és szén-dioxid - kölcsönhatásba léphetnek a koffeinnel. Az így kialakult stimuláló szerek számos egészségügyi problémát okozhatnak. Nagy mennyiségben történő fogyasztásuk erős hányingerrel, hányással, remegéssel, mellkasi fájdalommal, felgyorsult pulzussal, nyugtalansággal, álmatlansággal, esetenként pedig pánikrohamokkal vagy agresszivitással jár együtt. Már egyetlen doboz energiaiital is növeli a vér alvadékonyságát és a vérrögök kialakulásának veszélyét. A szénsav feszítő hatása pedig a refluxbetegség kialakulását segítheti elő, a fokozott savterhelés és a záróizmok feszítése révén.

Alkohollal együtt fogyasztva a negatív hatások még inkább fokozódnak. A koffein és az alkohol vízhajtó hatása összeadódik, ami kiszáradáshoz, rosszuléthez vezethet. Ráadásul, amikor a taurin az alkohollal kémiai kölcsönhatásba lép, mérgező anyagot hoz létre, ami elsősorban májkárosító. Németországban egy 17 éves fiú kis híján ebbe halt bele. A fiatalember három liter energiaiitalt és nagy mennyiségű szeszes italt ivott, emiatt átmenetileg leállt a veseműködése. Ha nem fogyasztott volna energiaiitalt, akkor nem lett volna képes ilyen sok alkohol elfogyasztására, így viszont egyáltalán nem érezte magát részegnek. A kamaszt tíz napig kezelték kórházban akut veseelégtelenséggel. Tettét azzal indokolta, hogy az iskolai 100 méteres futóversenyre szeretne volna fokozni a teljesítőképességét.

Hazánkban az OÉTI felmérése szerint az iskolás gyermekek és a fiatal felnőttek körében a legelterjedtebb az energiaiital-fogyasztás. Szinte mindennaposnak tekinthető, hogy a gyerekek tanítás előtt és alatt rendszeresen fogyasztják. Az iskolai büfék egynegyede árusítja a gemicukor ízű nedűket. Egy másik vizsgálat szerint a 10-14 éves gyermekek negyede energiaiitalt iszik reggelire.

A védőnők, gyermekorvosok, orvosi ügyeletek, pedagógusok, valamint az Országos Mentőszolgálat jelentései alapján az energiaiital fogyasztásával összefüggésbe hozható 161 rosszulétes esetből 137 fiút és 24 lányt érintett. A fiatalok egy része az esetet megelőzően több dobozzal is ivott energiaiitalt. A rosszulétes kiváltó italmennyiség fejenként két deciliterrel a 3 literig terjedt, átlagban 1-20 (!) doboz között változott. Ráadásul a diákok egynegyede alkohollal együtt fogyasztotta, ami miatt 66 főt kellett egészségügyi ellátásban részesíteni. Dömölki Livia, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület élelmiszer-szakértője szerint a jelenlegi címkézés nem hívja fel kellőképpen a figyelmet arra, hogy a termék túlzott fogyasztása akár veszélyes is lehet. Ráadásul a gyártók reklámjai sem mentesek a manipulálástól. Az egyik cég szlogenje így hangzik: „Csak ott kaphatsz meg, ahol én akarom és csak akkor, amikor én akarom.”

„Nem ismerek olyan élethelyzetet, amikor kifejezetten energiaiital-fogyasztásra lenne szükség - fejtette ki a véleményét a dietetikus szakértő. - Ha valaki fáradt, igyon teát, ha kevésnek érzi, igyon

kávét, ha autóvezetés közben elálmosodik, álljon meg, mozogjon stb. Ha pedig valaki annyira fáradt, hogy emiatt táncolni sem tud már, akkor inkább aludja ki magát.”

Intenzív testedzés, fizikai munka, nagy meleg esetén inkább az izotóniás sportitalok javasolhatók, amelyek gyorsan és hatékonyan pótolják a verejtékezés során kiürült folyadékmennyiséget. Ez nem tévesztendő össze az energiatallal, melyet korrektebb lenne élelítő italként emlegetni. Érdekesség, hogy az italnevek gyakran éppen negatív tartalommal bírnak, hiszen az egyébként nem túl csábító pokol, bomba, kannibál vagy szörny elnevezésekkel is találkozhatunk.

(Hetek, 2012. április 6., 37. oldal)

Brüsszelben döntenek a Cora felvásárlásáról

Batka Zoltán

Bő kéthetes hezitálás után a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) végül úgy döntött, hogy Brüsszelre testálja a döntés jogát az Auchan-Cora-felvásárlás ügyében - tudta meg lapunk. A GVH ugyanakkor leszögezte, hogy az összefonódás kapcsán az Európai Bizottságnak megküldte észrevételeit, és a bizottság a GVH által jelzett körülmények ismeretében fog dönteni. Azt nem tudni, hogy a GVH mit állapított meg, illetve az sem ismert, hogy végül miért nem döntött saját hatáskörében az Auchan-Cora-fúzióról. Mindenesetre az nem példa nélküli, hogy egy itteni cégösszefonódás, -felvásárlás kapcsán uniós szinten mondják ki a végső szót, így Brüsszel adott áldást pár éve a Sparnak a Plus-diszkontok felvásárlására, illetve szerdán a Rába állami felvásárlására (lásd külön írásunkat). Bár az Auchan vezetése bizakodó, így a hipermarketlánc vezetője, Dominique Ducoux úgy fogalmazott: a cégek forgalma alapján a versenyhatóságoknak engedélyezniük kell a felvásárlást, ám forrásaink szerint nem elképzelhetetlen egy olyan eset sem, hogy bizonyos áruházaknál nem engedélyezik a felvásárlást. Bár az Auchan a Cora 100 milliárdos forgalmát beszámítva is csak az ötödik legnagyobb szereplője lenne a hazai kiskereskedelemnek, a hipermarketszegmensben már rendkívül jelentős szereplőnek számítana, illetve előfordulhat, hogy a cég regionálisan az adott területen meghatározó szerephez jutna.

(Népszabadság, 2012. április 12., csütörtök, 10. oldal)

Arculatépítés

Átalakulás előtt a fővárosi taxis piac

Szorongatja a rekordokat döntő benzinár a taxisokat, akik türelmetlenül várják a fővárosi piac újraszabályozását. Az arculat egységesítése már jövőre elindul.

Meglepő ötletek borzolták a taxisok idegeit az ágazatban érdekeltek, a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) és civilszervezetek részvételével tartott múlt heti fórumon. Volt olyan javaslat, amely kötelező részecskeszűrőt írna elő a taxisok számára, miközben a díjakat a mostani szint közelében tartaná.

A BKK elképzelései (az autókra vonatkozókat lásd a kiemelésben) azonban ennél életszerűbbek, és az is megnyugtató lehet a szakma számára, hogy a múlt heti találkozón számos részletkérdést megvitatásra terjesztett elő Vitézy Dávid, a BKK vezérigazgatója. Igaz, sokat nem töprenghetnek az érintettek, lapunk megjelenésének idejére már válaszolniuk is kellett, mert április 16-án a BKK

véglegesíti a rendelet tervezetét, majd egy újabb egyeztetést követően a Fővárosi Közgyűlés már május végén el akarja fogadni a taxis piacot szabályozó rendeletet.

Egységes színvilág

Szükség is van a sietségre, ha az új rendelet már január 1-jétől hatályba lép. „Így időben értesülnének a változásról azok, akik például az év második felében akarnak autót beszerezni” - említi egy szempontot lapunknak Tamás Miklós, az egyik legnagyobb budapesti fuvarszervező, a City Taxi elnöke. Márpedig a taxit a közösségi közlekedésbe erősebben integrálni szándékozó Vitézy Dávid a fórumon is kifejtette, hogy két év alatt jelentős minőségi és arculatbeli előrelépést akar elérni.

Utóbbihoz tartozik például az egységes színvilág, igaz, ennek gyakorlati megvalósítása valószínűleg több évbe telik, és csak az autók fokozatos cserélődésével realizálódhat. Egy kocsi lefóliázása ugyanis 200-300 ezer forintba kerül, erről a taxisok hallani sem akarnak. Egy Budapest-címer felragasztását vagy éppen a szabadjelzők egységesítés utáni cseréjét azonban rövid távon is vállalnák.

Annál is inkább, mert az utóbbit maguk a taxisok is régóta javasolják, hogy ilyen módon ki tudják szűrni a Budapesten engedély nélkül fuvarozó vidéki kollégák jelentette konkurenciát. A létszámot nemcsak ilyen módon korlátoznák, de az erre irányuló fővárosi törekvést egy alkalommal az Alkotmánybíróság elkaszáltta, azóta pedig lekerült a hivatalos napirendről. Bár erre nagyobb vidéki városokban és külföldön is számos példa van, a BKK nem a közvetlen létszámkorlátozásra hajlik, hanem arra, hogy a szigorúbb feltételek és ellenőrzések nyomán majd magától csökken a taxik száma.

A hatósági ár kérdésében viszont találkozik a BKK és a fuvarozók álláspontja. A taxisok azóta követelik a fix tarifát egyre hangosabban, hogy 2009-ben intenzív árversenyben zuhanni kezdtek a kilométerdíjak. Ennek motorjai a tarifát meghatározó fuvarszervező társaságok voltak, ők ugyanis abban érdekeltek, hogy minél több taxist magukhoz vonzzanak, mert így többen fizetnek a fuvarok kiközvetítéséért. A módszer működött is, sok taxis áramlott át az olcsó társaságokhoz, bízván abban, hogy az alacsonyabb kilométerdíjak mellett több fuvarja lesz. (Ma már egyetlen taxitársaság sem rendelkezik saját autófloTTával, a vállalkozóként dolgozó taxisok bármikor továbbállhatnak.)

Megszűnő kedvezmény

Az utóbbi egy-másfél évben azonban egyre többen sokalltak be. A kereslet jó ideje stagnál, a kilométerdíjak csökkentek, az üzemanyag ára viszont az egekbe szökött. Az elhasznált autó pótlására sokszor nem futja. „Vannak olyanok is, akik a lakásukat ajánlják fel fedezetnek, hogy kapjanak hitelt az autóvásárlásra” - említi meg Horváth Csaba, a Rádió és a Tele5 fuvarszervezők egyesülésével létrejött legnagyobb taxis cég, az RT 5 Taxi Holding Kft. ügyvezetője.

A fuvarszervezőkkel ellentmondásos viszonyban lévő taxisok szerint azonban nem csak a kilométerdíjakkal van baj, a mostani ármeghatározási rendszer úgy rossz, ahogy van. Farkas Zsolt, a Taxi Gépkocsivezetők Független Szakszervezetének elnöke a hatósági ár bevezetésétől azt várja, hogy gyengül a fuvarszervező társaságok pozíciója, az egységes ár nyomán többen mernek majd az utcán beülni a taxikba, és nem lesz élet-halál kérdése a fuvarszervezők által kiközvetített telefonos rendelés.

A fix tarifa mértékéről még egyeztetnek, jelenleg úgy tűnik, hogy valahol a mostani hatósági ár a kilométerenkénti 240 forint körül alakulhat. Ez azt jelenti, hogy aki most 170-180 forintos kilométerdíjért utazik, annak mélyebben kell majd a zsebébe nyúlnia, ráadásul megszűnik a telefonos rendelés kedvezménye.

Az átalakítás legnagyobb kérdése az, hogyan tartatják be az új szabályokat. „Álságos dolog arról beszélni, hogy 240 vagy 280 forint legyen a kilométerdíj, amikor a rejtett kamerás felvételek alapján tudjuk jól, hogy 5000 forintos is előfordul” - utal a hiányos ellenőrzés helyett a média által feltárt esetekre Tamás Miklós.

Hiányos ellenőrzés

A pályaudvarok környékét és több belvárosi csomópontot ugyanis jelenleg is a fuvarszervező társaságokhoz nem tartozó, a taxisszlengben mezítlábasoknak vagy hiénáknak hívott fuvarozók uralják. Az elnevezést azzal érdemelték ki, hogy - kiközvetített fuvarok híján - napi egy-két fuvarból kell megélniük, ezért szemérmetlenül lehúzzák a gyanútlan, sokszor külföldi utast.

Farkas Zsolt is azt hiányolja a fővárosi tervekből, hogy nem látja, hogyan kívánják megvédeni az utasokat a visszaélésektől. Mert annál semmi sem rombolná jobban a bizalmat, mint ha a kívülről szinte megkülönböztethetetlen taxik valamelyikében történne az előbb említetthez hasonló visszaélés. Nem látszik az sem, kihez fordulhat a pórul járt utas, a fogyasztóvédelem ugyanis ezekkel a panaszokkal nem tud mit kezdeni.

Márpedig ezeket a problémákat is rendezni kell ahhoz, hogy megszűnjön a budapesti taxizás rossz híre. Bár az Európai Unió válságban lévő tagországaiban inkább a taxis engedélyhez jutás könnyítése van napirenden -, Athénban időnként tüntetnek is emiatt - a budapesti jelenleg egyike az EU leggyengébben szabályozott taxis piacainak. Berlinben, Párizsban és Rómában például egyaránt egységes hatósági ár van, de az utóbbi két városban pluszdíjat számolnak fel a bőröndökért.

VÁCZI ISTVÁN

Eltérő érdekek

Az évi 15-20 milliárdosra becsülhető, havonta nyolcszáz ezer-egymillió embert megmozgató fővárosi taxis piacon nemcsak az autókat vezető taxisok és a fuvarszervezők érdeke tér el helyenként egymástól, de utóbbiak között is jelentős különbségek vannak. Mást akarnak a minőséget fejlesztő, céges ügyfelekre specializálódott és az árakkal piacot szerző, elsősorban a szórakozó fiatalokra alapozó cégek. A zűrös viszonyokat jelzi, hogy volt olyan társaság is, amely tartozásokat maga mögött hagyva felszámolás alá került, de a fuvarszervezést addigra átvette egy újonnan alapított cég. A fővárosi taxiengedélyek száma 6200 körüli, de néhány autón többen dolgoznak. Velük és az illegálisan fuvarozókkal együtt jelenleg mintegy 8000-en próbálnak taxizásból megélni Budapesten.

(Figyelő, 2012. április 12-18., 44+45. oldal)

Minőségét megőrzi?

Egyre több a hamisított élelmiszer: Európában már bűnszervezetek is szakosodtak az ennivalókra. Itthon az ellenőrzés egy kézbe vonásával igyekeznek gátat vetni a visszaéléseknek.

Iványi Balázs

Közel két tonna emberi fogyasztásra alkalmatlan romlott hús és más fagyasztott termék volt a legutóbbi nagy fogása egy szarvasi hűtőházban az élelmiszerbiztonságért felelős szakembereknek. Szerencsére nem gyakoriak az ilyen nagyságrendű biztonsági hiányosságok, de az tudható a Nemzeti Adó- és Vámhivatal információi alapján, hogy a kereskedelemben feltárt élelmiszerhamisítások száma növekvő tendenciát mutat az Európai Unió területén.

Ha gázos van

A hamisításra leggyakrabban bejelentések alapján derül fény: a piaci szereplők sokszor figyelik a konkurencia termékeit, vagy éppen azt, ha a márkanévük alatt nem az ő termékük kerül a boltokba. „Volt hamisító, aki az eredeti címke fekete-fehér fénymásolatát ragasztotta a csomagolásra” - példálózik Gera József hatósági állatorvos, a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állat-egészségügyi Igazgatóságának szakembere.

A legtöbb lakossági panasz a nem megfelelő „érzékszervi tulajdonságú” vagy minőségű élelmiszerekkel kapcsolatban érkezik. Az ellenőr szerint ugyanakkor nem mindig rossz, romlott vagy hamis az az étel, amelyet a bejelentő annak vél a szag vagy állag alapján. „Ilyenek az iparilag csomagolt húskészítmények. Ezeket az érzékenyebb orrúak könnyen rossznak gondolhatják a csomagolásnál használt védőgáz okozta szag miatt. Gyanakodni csak akkor kell, ha szellőztetés után is büdös marad a termék.” A szakember azonban azt mondja, jó eséllyel megúszhatjuk, hogy hamisított ételmezt vegyünk, ha átvizsgáljuk a feliratokat és jelöléseket, és ha valami kétséget ébreszt, válasszunk másik terméket. Persze bizonyos esetekben a laikus tapasztalat nem elég a becsapás kiküszöbölésére. „Büntettem meg már henteset, aki húsvét környékén marha- vagy kecskehúst árult birkahúsként. Ezt, ha fel van kockázva a hús, szakértőként is nehéz lefűlelni” - meséli Gera József.

A csomagoláson fel nem tüntetett vagy kispórolt összetevőket sokszor azonban csak laborvizsgálat tudja kimutatni. Ezt egy kockázatbecslés alapján összeállított, éves monitoring mintavételi terv nyomán végzik a hatóságok, de ha bejelentés érkezik, vagy az ellenőrzéskor gyanús a termék, akkor soron kívül is bevizsgálják. A normál ellenőrzések során ugyanis a szakemberek elsősorban az üzleteket vizsgálják, s szűrőpróbaszerűen nézik a kockázatosnak tartott élelmiszerek jelöléseit, szavatossági határidejét.

Hány tojásos?

A legutóbbi, nagy port kavart hamisításra is így derült fény: bejelentést kapott a Pest Megyei Kormányhivatal, hogy hiányos a Nagyi tésztája fantázianevű száraztészta jelölése. Az ellenőr aztán úgy találta, érdemes volna laboratóriumi vizsgálat alá is vetni, s kiderült, a Csehországban gyártott termék a csomagoláson feltüntetett négy tojással szemben egyet tartalmazott. Emiatt 22,5 tonnányi hamis tésztát vontak ki a forgalomból, s 800 ezer forintos bírságot szabtak ki a terméket forgalmazó Tescóra. Ez elenyészőnek tűnhet, de a bírság összege a hamisított áru értékétől függ. De még ennek jogosságát is vitatta az áruházlánc, mondván, nem láthat bele a gyártási folyamatokba. A jogszabályok alapján viszont itt is az „objektív felelősség” elve érvényesül. Nem hazai gyártó esetében a biztonságosságért és minőségért az első magyarországi forgalomba hozó a felelős. Az érvelés szerint azért, mert az előírásoknak megfelelést igazoló okiratok hiánya esetén vélelmezni kell, hogy a forgalmazó a forgalomba hozatalt kizáró hibát felismerhette. Magyarországon eddig évente ötmilliárd forint ételmezt-ipari bírságot szabtak ki.

Az ételmezt-biztonság és az ellenőrzések hatékonyságának növelésére március közepe óta a szakosított intézeteket a Nemzeti Ételmeztlánc-biztonsági Hivatal fogja össze. E csúcsszerv, megkönnyítve a lakossági bejelentéseket, zöld számos elérhetőséget is biztosít (80/263-244), melyen a hét minden napján várják a bejelentéseket. A hivatalnál érdeklődésünkre elmondták: hamisításnak minősül, ha átcímkezik egy-egy terméket, önkényesen meghosszabbítják a minőségmegőrzési vagy fogyaszthatósági idejét. Az is ide tartozik, ha valaki illegálisan átcsomagolja az ételmezt, ha nem engedélyezett összetevőket alkalmaz (például tiltott színezék, tartósítószer használata; paprika vagy fűszerek rákkeltő festékkel történő színezése). Klasszikus hamisítás az eredetvédett termékek másolása (például pármái sonka, feta sajt), álbio termék forgalmazása, a lejárt alapanyagokból történő ételmezt-előállítás, a nem emberi fogyasztásra szánt hús étkezési célú forgalmazása, sőt, a metanoltartalmú szeszes ital gyártása, forgalmazása is.

Akcióban a maffia

Az elmúlt két év közel száz feltárt ételmezt-hamisítását összegző dokumentum szerint a legnépszerűbb termékek továbbra is a húskészítmények, tejtermékek, mézek és borok. A tejtermékeket előszeretettel próbálták növényi zsír hozzáadásával teltebbé tenni, s még mindig népszerű „segédanyag” a cukor a mézek és borok előállításánál. Szerencsére a hamisítások zömében egészségkárosodással nem kell számolni. Ám a nem ellenőrzött körülmények között, illegálisan gyártott termékeknél már felhasználhatnak egészségkárosító alapanyagokat is. Ez már nagy ételmezt-biztonsági kockázat, hiszen megbetegedéssel is járhat például egy metanol tartalmú ital elfogyasztása.

Nemcsak itthon okoznak gondot a hamis élelmiszerek. Nemrég egész Lengyelországot lázba hozta a botrány, amikor kiderült: egy cég éveken keresztül a vegyi- és energiaiparban, illetve télen úttestek felszórására használt sót adott el húsfeldolgozó üzemeknek. Európa nyugati fele sem mentes a hamisított élelmiszerektől. Az elmúlt hónapokban az európai hatóságok is komoly erőket mozgattak meg a hamis élelmiszereket terjesztő bűnszervezetek felszámolására. Egy, az Interpol és az Europol által szervezett, tíz országra - köztük hazánkra is - kiterjedő ellenőrzés során halak, olívaolajak, paradicsomszósok, sajtok, édességek tonnái foglalták le a nyomozók. A lefoglalt termékek listáját a borok vezetik, ezekből 300 ezer eurónyit zároltak.

Egyes becslések szerint az élelmiszerhamisítás a szervezett bűnözés körében jövedelmezőségét tekintve utolérte vagy meg is haladta a drogkereskedelemből származó bevételeket. Egy, az élelmiszer-ipari termékek hamisításával foglalkozó olasz parlamenti jelentés szerint a helyi maffiának az élelmiszer-ellátási lánc minden szektorában van már érdekeltsége. Hatalmas üzletről van szó: az olasz szervezett bűnözés bevételeinek 5,6 százalékát a hamis élelmiszerek terjesztése adja, amiből 12,5 milliárd euró jövedelmet is szerezhetnek.

(Heti Válasz, 2012. április 12., 40-42. oldal)

Kivonul a Match és a Profi?

Piacvezető kíván lenni a magyar élelmiszer-kereskedelemben a CBA, melyhez felvásárolnák a hazai piacról kivonuló kereskedelmi láncok üzleteit. A Magyar Nemzet információi szerint a Profi és a Match lehet az a két üzletlánc, amely kivonulhat a magyar piacról. A lap szerint logikus lépés lenne, ha a CBA kezébe kerülnének a francia-belga Louis Delhaize csoport még meglévő magyarországi érdekeltségei. A Match szupermarketek a CBA Prima-, a Profi diszkontok pedig a CBA Cent-fejlesztésekhez kapcsolhatók. A francia csoport érdekeltségébe tartozott a Cora, mely már korábban bejelentette: kivonul Magyarországról, üzleteit - a Versenyhivatal jóváhagyása esetén - az Auchan veheti át.

(Heti Válasz, 2012. április 12., 45. oldal)

Nóhet az EU-direktívák miatt a cigaretta feketepiac

A Transcrime Nemzetközi Bűnügyeket Kutató Központ a napokban tanulmányt tett közzé, amelyben felhívja a figyelmet, hogy az Európai Unió új dohánytermék-irányelvének egyes rendelkezései hozzájárulhatnak a szegmens feketekereskedelmének növekedéséhez, így a szervezett bűnözés további térnyeréséhez. A Transcrime a milánói Cattolica del Sacro Cuore egyetem és a trentói egyetem közös kutatóközpontján 1994-ben alapították. Elemzéseket készít a különböző bűnügyi jelenségekről, stratégiákat dolgoz ki a bűnügyek megelőzésére és a bűnözés ellen folytatott harchoz.

Az EU dohánytermék-irányelvének felülvizsgálata után a kutatóközpont szerint komoly aggodalomra adhatnak okot a dohánytermékek egyen csomagolására és eladáshelyi kihelyezésük tiltására vonatkozó kezdeményezések, valamint a "szennyező fizet" elv bevezetése. A szervezet közleményében így fogalmaz: "az Európai Bizottság által javasolni szándékozott szabályozási kezdeményezések a dohánytermékek feketepiaci kereskedelmének fokozódását eredményeznék. Különösen magas a kockázata az egyen csomagolásnak, mert nagyban növelné a hamisítás lehetőségét és megnehezítené, hogy a fogyasztók megkülönböztessék az eredeti terméket a hamisítottól".

Az elérhető információk szerint az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Igazgatósága a dohánytermék-irányelv folyamatban levő hatásvizsgálata során teljesen figyelmen

kívül hagyta a szabályozási lehetőségek következményeit a dohánytermékek illegális kereskedelmére.

A Transcrime kezdeményezése, hogy "crime proofing" eljárással megvizsgálják az Európai Bizottság dohányszabályozását, ebben támogatásra talált a Philip Morris Internationalnál. A crime proofing lényegében egy reprezentatív kutatáson alapuló információgyűjtés, az adatokkal pedig kockázatelemzést lehet végezni.

http://www.napi.hu/belfold/nohet_az_eu-direktivak_miatt_a_cigaretta_feketepiacra.515122.html

(Napi.hu, 2012. április 11., szerda)

Ingyen buszozás a magas benzinár miatt

Érdekes ötlettel rukkolt elő a tömegközlekedési vállalat Lipcsében, ingyenes utazással segítik az autósokat a magas benzinárak miatt.

Németországban soha nem látott magasságba emelkedett az üzemanyagok ára, a méltán dühöngő autósokat Lipcse városa ügyes húzással próbálja meg rászoktatni a tömegközlekedés használatára.

A kedden kezdődött akció értelmében péntekig ingyen lehet utazni a helyi közlekedési vállalat (LVB) buszain és villamosain. A díjtalan utazás feltétele az utas nevére szóló érvényes forgalmi engedély.

A kőolaj világpiaci árának emelkedése mellett a nagy olajkiszervek "összejátszásának" is szerepe van abban, hogy húsvét előtt csillagászati árakat jeleztek a töltőállomások oszlopai. Németországban a gázolajért átlagosan 1,65 eurót, a szuperbenzinért 1,72 eurót, az extrabenzinért 1,78 eurót kellett fizetni literenként.

A fogyasztóvédelem a kartellhivatalhoz fordult, amely vizsgálatot kezdett annak gyanújával, hogy a nagy kiszervek összehangoltan emelik az üzemanyagok árát, és az áremelés mértéke meghaladja a világpiaci ármozgás által indokolt szintet.

Forrás: MTI

http://www.vezess.hu/hirek/ingyen_buszozas_magas_benzinar/36365

(vezess.hu, 2012. április 11., szerda)

A vidéki vendéglátóhelyeken a kiszolgálás sokszor csorbát szenved

A vidéki vendéglátóhelyeken a kiszolgálás sokszor csorbát szenved

Tavaly a korábbinál több fogyasztó panaszkodott a szolgáltatók működésére. A vasi fogyasztóvédelmiek rendre utánajárnak az eseteknek, s országos témavizsgálatokban is részt vesznek.

A Vas Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségétől tavaly közel 900 ügyfél kért tanácsot vagy tett éppenséggel bejelentést.

Mint Szilágyi Ildikótól megtudtuk: a fogyasztói megkeresések nyomán 517 vizsgálat indult, a legtöbb esetben annak okán, mert az üzletekben nem megfelelő módon intézték a vásárlók minőségi kifogásait, a szavatossággal kapcsolatos reklamációkat.

A felügyelőség vezetője érdeklődésünkre arra is kitért, hogy az elmúlt időszakban - főként az EMFESZ szolgáltató megszűnése után - megugrott a közüzemi szolgáltatásokkal kapcsolatos bejelentések száma, a gázszolgáltatók mellett azonban a villamos-energia szolgáltatók intézkedéseivel (például a kikapcsolásokkal) és a számlázással kapcsolatban is jónéhány panasz érkezett.

Mint Szilágyi Ildikó elárulta: a kérdéses ügyekben a megkeresett szolgáltatók általában részletes tájékoztatást adtak, jogsértés esetén pedig orvosolták a feltárt problémákat.

Visszatérve az adatokhoz: a tavalyi eljárások során a hatóság 86 esetben kötelezte jogkövető magatartásra a vállalkozásokat, 37 esetben azonban (az ismételt jogszabálysértéseknél) ennél szigorúbban lépett fel, s szabott ki a panaszügyekben összesen 3,3 millió forint értékben fogyasztóvédelmi bírságot.

Mint azt Szilágyi Ildikótól ugyancsak megtudtuk, a vasi fogyasztóvédelmisek tavaly 27 országos témavizsgálatban vettek részt, s folytatattak le összesen 1220 ellenőrzést. Ezek során 467 esetben találtak kifogásolni valót, 290 kötelezést adtak ki, az általuk kiszabott 117 fogyasztói bírság összértéke pedig 12 millió forintra rúgott. (Harmincegy esetben tiltották meg valamely termék további forgalmazását.)

A rendelkezésre álló adatok szerint: néhány éve még 50 százalék körül mozgott a kifogásolási arány. Vagyis, a mostani 38 százalék így mindenképpen előrelépésnek mondható, a fejlődés hátterében pedig minden bizonnyal az húzódhat meg, hogy a hatósági munka immár a fogyasztók és a vállalkozók tájékoztatására is jobban kiterjed.

Az országos vizsgálatokon túl - a beérkező bejelentésekre és panaszokra alapozva - a rendőrséggel és az önkormányzatokkal karöltve helyi ellenőrzésekre is sor került. Ezek egy részénél (éjjel és nappal, boltokban és szórakozóhelyeken) azt kontrollálták, hogy a fiatalkorúakat kiszolgálják-e alkohollal, illetve dohánytermékekkel.

Szilágyi Ildikó nem rejtette véka alá, hogy a kapott eredmények, a talált szabálytalanságok megfelelő szakmai motivációt jelentenek ahhoz, hogy az idei évben is folytassák a próbavásárlásra alapuló ellenőrzéseket.

Ugyancsak a panaszok alapján a kistelepülések vendéglátó üzleteiben is megnézték, hogy a fogyasztók azt és annyiért kapják-e meg, amit és amennyiért kínálnak nekik, s bizony a vizsgálati eredmények, az 50 százalék feletti találati arány azt jelzik, hogy a gyakran választási lehetőség nélküli vidékiek kiszolgálása bizony sokszor csorbát szenved.

Ezek után talán nem meglepő, hogy ez a vizsgálat sem ért véget tavaly, vagyis: a falusi vendéglátósok is jól teszik, ha sem a minőségen, sem a mennyiségen nem spórolnak. (És persze mindenkinek adnak számlát...)

A fentiek mellett a veszélyes termékek kiszűrésére irányuló ellenőrzésekről is szólni kell, annál is inkább, mert az elvégzett 210 (például különböző játékokra, gyermekruhákra, fázisceruzákra és persze más "kritikus" termékekre is fókuszáló) ellenőrzésből 126-nál találtak is valamilyen kifogást a felügyelők.

A tavalyi mintavételek nyomán tíz terméket vontak ki a forgalomból, s több olyan árucikket (például merülő szivattyút, irányfényt) is találtak, amely a korábbi tiltás miatt már eleve nem is lehetett volna, de ennek ellenére mégis ott volt a forgalomban.

Az idei vizsgálatok során nagyobb hangsúlyt kap a fogyasztók életének, egészségének védelme, ennek megfelelően fokozott figyelmet fordítanak a veszélyes termékek kiszűrésére. Az idei év másik kiemelt feladata a kiszolgáltatók, vagyis az idős és a fiatal fogyasztók védelme, s minden korosztályban erősítik a hatóság tájékoztató munkáját.

http://vasnepe.hu/cimlapon/20120411_fogyasztovedelem_szilagyi_ildiko#s=rss

(vasnepe.hu, 2012. április 11., szerda)

Fogyiszerrel verik át a nőket

Hatszáz forintért kínálják a próbacsomagot, de havonta 40 ezer forintot kérnek

MAGYARORSZÁG - Pofátlan lehúzás: ez állhat egy fogyasztószereket dicsérő weblap mögött. Afrikai mangót és egy fogyasztószert ajánl az oldal, a hatást kommentelők dicsérik több soron keresztül. Ha valaki hozzászólást írna a megadott űrlapon, az nem jelenik meg a sok, már fent lévő, elégedett kommentár közt. Mindez gyanús lett a budapesti R. Ritának (36) is, de akkor már késő volt: őt is behúzták a csöbe.

- Az oldalon két link mégis működik: azok, amelyek az afrikai mangó rendelési oldalára visznek. Ezeken keresztül lehet kérni két ingyenes termékmintát is hatszázvalahány forintos postaköltség kifizetése mellett. Úgy voltam vele: ennyit megér.

Azt csak utóbb vettem észre, hogy ez a szenzációs ajánlat mindennap épp aznap „jár le” - ecsetelte lépre futását a fővárosi nő. - A megrendelés végén ugyan figyelmeztetnek, hogy ha 15 napon belül nem mondom vissza, akkor beleegyezem, hogy havonta küldjenek nekem 40 ezer forintnyi terméket, de gondoltam, legfeljebb lemondok a megadott telefonszámon, e-mailen. Ám a cég nem reagál erre, több ezer Facebook-felhasználó is erre panaszkodik.

A weblap bekéri a termékminta-rendelésnél a személyes és bankkártyaadatokat, köztük a háromjegyű CV kódot, vagyis a kártya hátoldalán lévő azonosítójának utolsó három számjegyét. Rita bankja a pénz leemelés után közölte: ha kiadta az említett adatokat, ők nem tudnak technikailag semmit meg akadályozni. Ha pénzt „kér le az oldal üzemeltetője, a bank engedélyezi. Le kell tehát cserélnie a kártyát, jogszabály híján nincs más lehetősége.

Dr. Morvay György, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület elnöke nem csodálkozna, ha az oldal valahol a Seychelle-szigeteken lenne bejegyezve.

- Ha valaki nem adja meg egy szolgáltatás lemondásának lehetőségét, az ellen hatósági eljárás indítható. Elektronikus kereskedelem esetében a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság az illetékes mondta.

Rita itt már megtette a feljelentést, most várja, mire jut a hivatal.

K. B. Gy.

(Blikk, 2012. április 13., péntek, 6. oldal)

Szennyezett gyógyszerre vontak ki

Egészségügy: Eltűnhetnek, megfizethetlenné válhatnak bizonyos orvosságok

Olajat, égett anyagot és rozsdát találtak egy, Magyarországon is forgalmazott, csonttritkulás elleni szeren. A szennyezett tételeket kivonta a forgalomból az Országos Gyógyszerészeti Intézet. A hatóság hasonlóan jár el minden minőségi problémás készítménnyel. A mostani eset azért érdemel különös figyelmet, mert egy olyan készítményről van szó, amely alacsony árával szerzett magának jelentős piacot. Az árak letörése gyógyszerpiaci szakemberek szerint kétélű fegyver: nagyon alacsony áron képtelenség megbízható forrásból származó, jó minőségű gyógyszert előállítani. A minőségi problémák mellett a gyógyszerellátással is gondok lehetnek a közeljövőben. Akár életmentő orvosságok is eltűnhetnek vagy megfizethetlenné válhatnak Magyarországon, miután a modern készítményeket gyártó cégek nem tudnak több terhet vállalni. A gyógyszerek támogatásának egynegyedét már ma is ők fizetik, miközben európai szinten Magyarországon adják legolcsóbban termékeiket.

Tavaly 24, az idén már kilenc esetben vont ki a forgalomból orvosságot az Országos Gyógyszerészeti Intézet. Az ok minden esetben a készítménnyel szembeni minőségi kifogás volt.

Haiman Éva

Legutóbb egy csonttritkulás elleni tablettában találtak rozsdát, olajat és égett anyagot - értesült lapunk. A csonttritkulás kezelésére, a csípő- és csigolyatörések kockázatának csökkentésére szolgáló

Fortimax tabletták egy gyártási tételét a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézethez (GYEMSZI) tartozó Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) azért vonta ki a forgalomból, mert „A tételhez tartozó egyes tabletták felületén barnás elszíneződés tapasztalható, ... más esetekben szürkés-kék és fekete elszíneződést is találtak”. Az OGYI úgy ítélte meg, hogy „a barnás - gyártó által rozsdaként azonosított - elszíneződés a tétel átválogatásával kiszűrhető”, mert az felületi szennyezés. A szürkés-kék és fekete foltok, amelyeket a gyártó olajként és égett anyagként azonosított, a tabletták belsejében is megtalálhatók, így hiába válogatná át a pirulákat, a szennyeződést nem tudná teljes bizonyossággal eltávolítani. Az OGYI szerint a hiba a nem megfelelő gyártási körülményekre utal. Ilyen hiba szakértők szerint gyakorlatilag kizárt komoly gyógyszeripari múlttal rendelkező országokban. A Fortimax forgalmazója, a Medico Uno Research Kft. kérdésünkre azt válaszolta, hogy „a gyártás az Európai Unió területén történik”, de nem jelölte meg, melyik országban. A Fortimax jelenleg referenciakészítmény. Ez azt jelenti, hogy miután forgalmazója jelentősen, 55 százalékkal csökkentette a korábbi árat, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár úgynevezett vaklicitjén ezt a szert választotta mint tb-támogatással elsőként igénybe vehetőt. Az orvosságot információink szerint havonta 800-900 beteg szedi. Ők az OEP tájékoztatása szerint nem maradnak gyógyszer nélkül akkor sem, ha a Medico Uno Research Kft. nem tudná pótolni a forgalomból kivont tételét. A hatályos jogszabályok ugyanis rendelkeznek arról, hogy ha egy termék nem érhető el a piacon, akkor a következő alacsony árú termék kerül preferált státusba, vagyis támogatással beszerezhetővé. Bár ritka, nem először fordul elő, hogy szennyezés miatt kivonják a forgalomból egy gyógyszer bizonyos gyártási tételét. Az osztrák Ebewe Pharma Carboplatinja esetében „az oldatban előforduló látható részecskeszennyezés” miatt történt ugyanez. Ezt a készítményt rendelőkben és kórházakban alkalmazzák, rákbetegek infúziójában. Az OGYI e két orvossággal együtt az idén már 9 esetben vonta vissza, illetve függesztette fel valamely gyógyszer forgalomba hozatali engedélyét. Az ok minden esetben minőségi volt, de általában a címkén lévő információkat kifogásolta a hatóság. Előfordult olyan is, hogy mellékhatás problémák miatt egy adott hatóanyagból készült valamennyi gyógyszer forgalmazását beszüntették. Tavaly 24 esetben süjtött valamely forgalmazót az OGYSZI azzal, hogy készítményét kivonta a forgalomból. Ezek között volt tabletták, kapszula, infúziós oldat és végbélkúp is.

Nem mindig a legolcsóbb a legjobb

A vak licit lényege, hogy a gyógyszereket minél alacsonyabban kell beárazni, ha gyártója vagy forgalmazója tb-támogatottá szeretné tenni. Referenciatermékké minden hatóanyagcsoportban a legolcsóbb szer válik, a preferált referenciaár-sávba pedig azok a készítmények kerülnek, amelyek ára legfeljebb öt százalékkal magasabb, mint a referenciaterméké. A többi, azonos hatóanyagú gyógyszer 15 százalékkal alacsonyabb támogatást kap, legrosszabb esetben pedig lekerül a támogatott listáról. A vaklicittel szembeni egyik legfontosabb szakmai kifogás az, hogy veszélyezteti a biztonságos gyógyszerellátást, mert egyszázalékos forgalmú cégek is megnyerhetik. A másik érv, hogy irreálisan alacsony áron rendkívül nehéz jó minőségű, biztos forrásból származó gyógyszert beszerezni.

Lehetetlen küldetés

Másra nem helyettesíthető, akár életmentő gyógyszereket is kivonhatnak Magyarországról vagy a társadalombiztosítási támogatásból a gyártók, ha folytatódik a cégeket érintő restriktív politika. Akár az előbbi, akár az utóbbi történik, a betegek nem jutnak majd hozzá ezekhez a szerekhez, mert olyan sokba kerülnek, hogy ha kaphatók is, tb-támogatás nélkül megfizethetetlenek. Az elmúlt egy évben 180 orvosság magyarországi forgalmazását szüntették be, és a februári kényszerű árcsökkentés miatt ez a szám várhatóan tovább emelkedik. Ezek többsége ugyan helyettesíthető orvosság, de mint az Innovatív Gyógyszergyártók Egyesületének elnöke egy tegnapi háttérbeszélgetésen közölte: soha nem volt még olyan nagy a veszély, hogy ez innovatív készítménnyel is megtörténik, mint ma. Miközben a magyar betegek már ma sem jutnak hozzá többtucatnyi innovatív szerhez, mert olyan alacsony áron fogadnák be ezeket a

társadalombiztosítási támogatásba, hogy egyszerűen nem éri meg a hazai forgalmazásuk. Leitner György hozzátette: a gyógyszerek támogatására egyre kevesebbet költ a magyar állam. 2009-ben ez még csaknem elérte a GDP 1,2 százalékát, az idén körülbelül 0,7 százaléka lesz, és jövőre már nem éri el annak 0,6 százalékát. Ezzel túlteljesítjük az IMF azon elvárását, hogy a GDP 1 százalékánál ne legyen magasabb a GDP-arányos gyógyszerközkiadás, ráadásul úgy, hogy a magyar GDP európai szinten az egyik legalacsonyabb. Eközben a hazai és a külföldi gyógyszergyártók be- és visszafizetéseiken, külön- és extra adóikon keresztül gyakorlatilag ma már a tb-támogatásra fordított összeg egynegyedét refinanszírozzák. Leitner György hangsúlyozta: lehetetlen küldetés a kormány azon elvárása, miszerint úgy kell további megtakarítást elérni a gyógyszerkasszában, hogy ne emelkedjenek a betegterhek és minden orvossághoz mindenki hozzájusson.

(Világ gazdaság, 2012. április 13., péntek, 1+4. oldal)

Ezer diák mérte össze tudását a fogyasztóvédelemről

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége vetélkedőt szervezett középiskolásoknak az elektronikus kereskedelemről.

Dr. Kovács Zoltán kormány megbízott a megyei döntőn elmondta: a versenyfelhívásra tizenegy középiskola jelentkezett, a házi fordulón közel ezer diák mérte össze tudását az elektronikus kereskedelmet érintő fogyasztóvédelmi kérdésekről. A megyei döntőn iskolánként a két legeredményesebb versenyző vehetett részt. A kormány megbízott szöveg arról, hogy a fogyasztóvédelem két veszélyeztetett korosztályt segít leginkább a szabályok megismerésében: az időseket, akiket gyakran a kirándulással egybekötött árubemutatókon csapnak be, és a fiatalokat, akiknek a tapasztalatlanságát használják ki. A hatóság célja, hogy segítsék a tudatos fogyasztóvá válásukat.

Csákiné dr. Gyuris Krisztina, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) főigazgató-helyettese, aki részt vállalt a verseny értékelésében, jó színvonalúnak tartotta az erőpróbát és dicsérte a diákok alapos felkészültségét.

Csákiné dr. Gyuris Krisztina és dr. Kovács Zoltán adta át a díjat az első helyezett Tánton Ninettának (Fotó: Penovác Károly)

A vetélkedőről senki nem távozott üres kézzel, mindenkinek összeállítottak egy, a témával kapcsolatos csomagot. Az első három helyezettet ezen kívül is díjazták. A fogyasztóvédelmi vetélkedőt az ajkai Bródy gimnázium diákja, Tánton Ninetta nyerte, a második és harmadik helyen a Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola két tanulója, Ganzler Veronika, illetve Király Edina végzett. A díjakat a kormány megbízott és az NFH főigazgató-helyettese adta át. Ígérték, hogy a jövőben is lesznek hasonló versenyek.

Csákiné dr. Gyuris Krisztina, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) főigazgató-helyettese szerint nem volt könnyű a feladat a diákoknak, hiszen legtöbbször a webáruházak üzemeltetői sem sajátítják el könnyen ezeket a szabályokat. A versenyzők ezeket főleg a hatóság honlapjáról gyűjtötték össze maguknak. Az NFH minden évben folytat ellenőrzéseket az elektronikus kereskedelem területén, ezek nemegyszer kilencven százalék körüli kifogásolási aránnyal zárulnak.

http://naplo-online.hu/gazdasag/20120412_fogyasztovedelem#s=rss

(<http://naplo-online.hu/>, 2012. április 12., csütörtök)

Ne?(v)idd túlzásba!

Az energiaiitalok olyan üdítő-italok, melyek nagy dózisban tartalmazznak cukrot, koffeint, taurint és más legális stimuláló anyagokat, mint például efedrint, guaranát és ginzenget. Koffeintartalmuk felér két nagy adag erős kávéval.

Az energiaiital elnevezés a 20. század elején jelent meg először, amikor a japán Taisho Pharmaceuticals cég termékét, a Lipovitan-D-t piacra dobták. Ez a folyadék többféle B-vitamint, niacint és taurint tartalmazott, amelyek elegye a koncentrációt segítette. Nem kötötték orvosi felügyelethez, de csak gyógyszerárban lehetett kapni, és kizárólag barna gyógyszeres üvegben árusíthatták. Az ital mindezek ellenére hamarosan egész Ázsiát meghódította.

A mai energiaiitalok alapötlete a Red Bull-alapító Dietrich Mateschitz nevéhez fűződik. Ő a Krating Daeng nevű thai italt - cukor és koffein hozzáadásával - fejlesztette tovább. A "Vörös Bika" hamarosan meghódította Európát és Amerikát.

Azonban a népszerűségi trendek sokakat nem győztek meg. Több országban a hatóságok az energiaiitalok normál italként történő forgalmazását és értékesítését tiltják, Kanadában pedig korlátozzák azok koffeintartalmát. Nem alaptalanul! Ezen italok koffeintartalma ugyanis négyszerese vagy akár hétszerese is lehet egy csésze erős kávénak. Még nagyobb probléma, hogy az összetevők - ginzeng, karnitin, Gingko Biloba, B-vitaminok, guarana, színezékek, antioxidánsok, mesterséges édesítők, savasságot szabályzók, habzástgátlók, aromák, vitaminok, ásványi anyagok, sók és szén-dioxid - kölcsönhatásba léphetnek a koffeinnel. Az így kialakult stimuláló szerek számos egészségügyi problémát okozhatnak. Nagy mennyiségben történő fogyasztásuk erős hányingerrel, hányással, remegéssel, mellkasi fájdalommal, felgyorsult pulzussal, nyugtalansággal, álmatlansággal, esetenként pedig pánikrohamokkal vagy agresszivitással jár együtt. Már egyetlen doboz energiaiital is növeli a vér alvadékonyságát és a vérrögök kialakulásának veszélyét. A szénsav feszítő hatása pedig a refluxbetegség kialakulását segítheti elő, a fokozott savterhelés és a záróizmok feszítése révén.

Alkohollal együtt fogyasztva a negatív hatások még inkább fokozódnak. A koffein és az alkohol vízhajtó hatása összeadódik, ami kiszáradáshoz, rosszulérthez vezethet. Ráadásul, amikor a taurin az alkohollal kémiai kölcsönhatásba lép, mérgező anyagot hoz létre, ami elsősorban májkárosító. Németországban egy 17 éves fiú kis híján ebbe halt bele. A fiatalember három liter energiaiitalt és nagy mennyiségű szeszes italt ivott, emiatt átmenetileg leállt a veseműködése. Ha nem fogyasztott volna energiaiitalt, akkor nem lett volna képes ilyen sok alkohol elfogyasztására, így viszont egyáltalán nem érezte magát részegnek. A kamaszt tíz napig kezelték kórházban akut veseelégtelenséggel. Tettét azzal indokolta, hogy az iskolai 100 méteres futóversenyre szeretne volna fokozni a teljesítőképeségét.

Hazánkban az OÉTI felmérése szerint az iskolás gyermekek és a fiatal felnőttek körében a legelterjedtebb az energiaiital-fogyasztás. Szinte mindennaposnak tekinthető, hogy a gyerekek tanítás előtt és alatt rendszeresen fogyasztják. Az iskolai büfék egynegyede árusítja a gumicukor ízű nedűket. Egy másik vizsgálat szerint a 10-14 éves gyermekek negyede energiaiitalt iszik reggelire.

A védőnők, gyermekorvosok, orvosi ügyeletek, pedagógusok, valamint az Országos Mentőszolgálat jelentései alapján az energiaiital fogyasztásával összefüggésbe hozható 161 rosszulétes esetből 137 fiút és 24 lányt érintett. A fiatalok egy része az esetet megelőzően több dobozzal is ivott energiaiitalt. A rosszulétet kiváltó italmennyiség fejenként két decilitertől a 3 literig terjedt, átlagban 1-20 (!) doboz között változott. Ráadásul a diákok egynegyede alkohollal együtt fogyasztotta, ami miatt 66 főt kellett egészségügyi ellátásban részesíteni. Dömölki Livia, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület élelmiszer-szakértője szerint a jelenlegi címkézés nem hívja fel kellőképpen a figyelmet arra, hogy a termék túlzott fogyasztása akár veszélyes is lehet. Ráadásul a gyártók reklámjai sem mentesek a manipulálástól. Az egyik cég szlogenje így hangzik: "Csak ott kaphatsz meg, ahol én akarom és csak akkor, amikor én akarom."

"Nem ismerek olyan élethelyzetet, amikor kifejezetten energiaiital-fogyasztásra lenne szükség - fejtette ki a véleményét a dietetikus szakértő. - Ha valaki fáradt, igyon teát, ha kevésnek érzi, igyon kávé, ha autóvezetés közben elálmosodik, álljon meg, mozogjon stb. Ha pedig valaki annyira fáradt, hogy emiatt táncolni sem tud már, akkor inkább aludja ki magát."

Intenzív testedzés, fizikai munka, nagy meleg esetén inkább az izotóniás sportitalok javasolhatók, amelyek gyorsan és hatékonyan pótolják a verejtékezés során kiürült folyadékmennyiséget. Ez nem tévesztendő össze az energiaiitalal, melyet korrektebb lenne élénkítő

italként emlegetni. Érdekes, hogy az italnevek gyakran éppen hogy negatív tartalommal bírnak, hiszen az egyébként nem túl csábító pokol, bomba, kannibál vagy szörny elnevezésekkel is találkozhatunk.

http://www.hetek.hu/eletmod/201204/ne_vidd_tulzasba

(hetek.hu, 2012. április 12., csütörtök)